

3. Кухарук Р. Пластика світлої прози / Роман Кухарук. – Літературний Чернігів. – 1999. – № 13. – С. 87–92.

4. Савчин Н. Б. Сюжетно-образна структура оповідань і новел Миха-ся Ткача / Н. Б. Савчин // Вісник Житомирського державного універси-тету імені Івана Франка. – 2014. – Вип. 3 (75). Філологічні науки. – С. 263–267.

5. Творчий портрет Миха-ся Ткача. Від любові до болю: Літературо-знавчі нариси, критичні статті, рецензії. – Чернігів: Десна Поліграф, 2013. – 224 с.

6. Ткач М. М. Зойк сови / Миха-ся Ткач. – Чернігів: Видавець Лозовий В. М., 2015. – 96 с.

7. Ткач М. М. Малярство / Миха-ся Ткач. – Чернігів: Десна Поліграф, 2016. – 80 с.

8. Ткач М. М. Зерна слова. Культурологічні статті, короткі міні-рецензії, інтерв'ю / Миха-ся Ткач. – Чернігів: Десна Поліграф, 2012. – 120 с.

References

1. Harachkovska O. Z kohorty sontsepoklonnykiv [From the Cohort of Sun Worshipers] / Oksana Harachkovska // Kyivska starovyna. – 2004. – № 4. – S. 174.

2. Kuzmenko V. Svit pravdy i krasny : Do 70-richchia vid dnia narodzennia M. Tkacha : Literaturno-krytychny narys [The World of Truth and Beauty : Dedicated to the 70th Anniversary of M. Tkach's Birth : Literary and Critical Essay] / Volodymyr Kuzmenko. – K. : KSU, 2007. – 96 s.

3. Kucharuk R. Literaturnyi Chernihiv. – 1999. – № 13. – S. 87–92.

4. Savchyn N. B. Suzetno-obrasna struktura opovidan i novel Mykhas Tkacha [The Plot and Figurative Structure in the Stories and Novels by Mykhas Tkach] // Zhytomyr Ivan Franko State University. – 2014. – Wyp. 3 (75). Filolohichni nauky. – S. 263–267.

5. Tvorchy portret Mychasia Tkacha. Vid lyubovi do boliu : Literaturoznavchi narysy, krytychni statii, retsenzii [Mychas Tkach's Creative Portret. From Love to Pain : Literary Essays, Critical Articles, Reviews]. – Chernihiv : Desna Polihraf, 2013. – 224 s.

6. Tkach Mychas. "The owls hooting" / Mychas Tkach. – Chernihiv : Losovyi W. M. 2015. – 96 s.

7. Tkach Mychas. "Painting". / Mychas Tkach. – Chernihiv : Desna Polihraf, 2016. – 80 s.

8. Tkach Mychas. Sema slova. Kulturologischni statii, korotki mini-retsenzii, intervju / Mychas Tkach. – Chernihiv : Desna Polihraf, 2012. – 120 s.

Надійшла до редколегії 01.11.16

N. Kuzmenko, Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

EDUCATIONAL ACTIVITY OF MIHAS TKACH

The article analyzes the educational activities of the Ukrainian writer Mihas Tkach, his role in the formation and development of organization "Prosvita" in Chernigov in early 90-ies of XX century; the history of formation of the organization and coverage of this process in periodicals studied, also the role of newspapers and magazines in the success of the revival of "Enlightenment", identified external and internal influences, names of public figures, associates M. Tkach.

Particular emphasis was made on the analysis of the way of life of the writer, the formation of his citizenship. We analyzed some of the works of M. Tkach in the light of the problem being studied. Especial attention is paid to social activities of M. Tkacha on chief editor position of "Literary Chernihiv" magazine, the organizational forms of work with talented youth were studied.

Keywords: educational activities, public organization "Prosvita", Mihas Tkach.

Н. Кузьменко, д-р пед. наук, доц.

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Киев, Украина

ПРОСВЕТИТЕЛЬСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ МИХАСЯ ТКАЧА

В статье проанализирована просветительская деятельность украинского писателя Миха-ся Ткача, его роль в образовании и становлении черниговской организации "Просвита" в начале 90-х годов XX века; изучена история становления этой организации.

Особое акцентирование сделано на анализ жизненного пути писателя, формированию его гражданской позиции. Уделено внимание общественной деятельности М.Ткача на должности главного редактора журнала "Литературный Чернигов", изучены организационные формы работы с талантливой молодежью.

Ключевые слова: просветительская деятельность, общественная организация "Просвита", Миха-ся Ткач.

Відомості про автора

Кузьменко Надія Михайлівна – Україна, Київ, доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

Контактна інформація: +38044 521-35-13, e-mail:n2806@ukr.net

Кузьменко Надежда Михайловна – Україна, Київ, доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

Контактная информация: +38044 521-35-13, e-mail:n2806@ukr.net

Kuzmenko Nadiia – Kyiv,Ukraine, Doctor of Sciences (Pedagogical), Associate Professor of Pedagogy Department of Faculty of Psychology at Taras Shevchenko National University of Kyiv.

Contact information: +38044 521-35-13, e-mail:n2806@ukr.net

УДК 37.018.43:044

О. Макаренко, викладач

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Київ

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ МАГІСТЕРСЬКОЇ ПРОГРАМИ З ОСВІТНІХ ВИМІРЮВАНЬ

У статті наведено SWOT-аналіз магістерської програми з освітніх вимірювань НПУ імені М.П. Драгоманова, виділено основні напрями розвитку даної магістратури, а саме: популяризація спеціальності "011 Науки про освіту (Освітні вимірювання)"; мотивація студентів до навчання та працевлаштування за спеціальністю; удосконалення навчального плану та програм; покращення психолого-педагогічних та ресурсно-організаційних умов навчання; поліпшення системи моніторингу якості підготовки магістрів з освітніх вимірювань; співпраця з роботодавцями; міжнародна співпраця. Деталізовано кожен з напрямів, а також виділено першочергові та перспективні завдання.

Ключові слова. Магістратура, магістр, магістерська програма, освітні вимірювання, напрями розвитку, SWOT-аналіз.

Постановка проблеми. Динамічні глобальні зміни, спричинені переходом суспільства на новий рівень розвитку, ставлять високі вимоги перед університетами щодо підготовки висококваліфікованих фахівців у всіх галузях. Постіндустріальне або інформаційне суспільство потребує професіонала, який володіє набором знань та умінь у своїй сфері, комплексом ключових компетентностей 21 сторіччя [1, с. 6], уміє працювати у команді задля досягнення стратегічних цілей організа-

ції, відкритий до навчання упродовж життя тощо. Щоб забезпечити відповідність професійної підготовки цим вимогам, необхідно постійно тримати руку на пульсі змін та корегувати навчальні плани, програми, форми і методи навчання, адаптуючи їх до вимог сьогодення. Вони полягають у тому, що система освіти, яка домінує наразі у світі, створена ще для індустріального суспільства, і тому виникає ряд складнощів і проблем [2]. Усвідомлюючи необхідність кардинальних змін як осві-

© Макаренко О., 2016

ти системи загалом, так і системи вищої освіти зокрема, розуміємо, що вони можуть відбуватися поступово і, на нашу думку, обов'язково "знизу вверху". Таким чином, якщо кожен викладач почне впроваджувати нові технології навчання, методи викладання своїх дисциплін, удосконалювати програми та використовувати нові підходи, то формуватиметься нова система навчання. Зважаючи на вище сказане, професорсько-викладацький склад випускової кафедри спеціальності "Освітні вимірювання" у НПУ імені М.П. Драгоманова систематично працює над удосконаленням і модернізацією магістерської програми за вказаною спеціальністю.

Стан дослідження. Вивченню загальних та конкретних проблем освітніх вимірювань присвячено наукові розвідки як зарубіжних (J. Algina, M.J. Allen, R.D. Andrich, Brennan, L. Crocker, N.E. Grounlund, R.L. Linn, M.D. Miller, W.M. Yen, B.C. Аванесов), так і вітчизняних дослідників. Освітні вимірювання у контексті моніторингу якості освіти досліджували Я.Я. Болюбаш, І.С. Булах, Л.М. Гриневич, О.І. Локшина, Т.О. Лукіна, О.І. Ляшенко та ін. Теорію освітніх вимірювань досліджували О.В. Авраменко, Ю.О. Жук, Ю.О. Ковальчук, Л.О. Кухар, В.П. Сергієнко, С.А. Раков, Л.Г. Ярошук. Значна частина праць присвячена математичним і статистичним методам в освітніх вимірюваннях (В.Є. Бахрушин, Г.Л. Грінберг, Т.В. Лісова, І.В. Лупан, Л.І. Лутченко, Л.М. Любчик, Л.Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ та ін.). Деякі аспекти професійної підготовки магістрів з освітніх вимірювань висвітлювалися О.В. Авраменко, Т.В. Бодненко, Ю.О. Ковальчуком, Л.О. Кухар, В.П. Сергієнком.

Метою статті є окреслення основних напрямів розвитку магістерської програми з освітніх вимірювань. **Завданням** – аналіз основних напрямів розвитку магістерської програми з освітніх вимірювань з акцентуванням на першочергові та перспективні завдання.

Виклад основного матеріалу. Магістратуру з освітніх вимірювань акредитовано у НПУ імені М.П. Драгоманова

у 2012 році після успішної участі університету у міжнародному проєкті програми Європейського Союзу Tempus IV "Освітні вимірювання, адаптовані до стандартів ЄС". Проте робота над розвитком цієї магістерської програми відбувається постійно і систематично, навіть, зважаючи на те, що над її створенням з самого початку працювали найкращі фахівці в галузі освітніх вимірювань, моніторингу якості освіти, психометрії таких університетів як Малардаленський університет (Швеція), Римський університет "La Sapienza" (Італія), Гельсінський технологічний університет (Фінляндія), Кельнський університет (Німеччина), Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Кіровоградський державний педагогічний університет імені В. Винниченка, Ніжинський державний університет імені М. Гоголя. Мета цієї регулярної роботи – створити таку систему підготовки, реалізація якої забезпечувала б ефективність основного кінцевого результату, а саме сформованої готовності магістрів з освітніх вимірювань до професійної діяльності [3].

На різних етапах дослідження, коригування магістерської програми були сформульовані перспективи розвитку, що реалізувалися у тій чи іншій мірі. З метою узагальнення вже окреслених раніше можливостей магістратури з освітніх вимірювань було здійснено SWOT-аналіз (рис. 1).

Таким чином стає зрозуміло, що магістерська програма з освітніх вимірювань у НПУ імені М.П. Драгоманова має досить велику кількість позитивних аспектів, які й надалі варто розвивати, підсилюючи їх дію. Проте існує ряд аспектів, над якими необхідно працювати ретельніше і потужніше, проводити дослідження, шукати причини наявності слабких сторін та шляхи їх усунення.

У контексті проведеного SWOT-аналізу, нами виокремлено базові напрями розвитку описуваної магістратури (рис. 2) зі спробою запропонувати способи досягнення цілей за цими напрями.

Рис. 1. SWOT-аналіз магістерської програми з освітніх вимірювань в НПУ імені М.П. Драгоманова

Рис. 2. Напрями розвитку магістерської програми з освітніх вимірювань.

1. Популяризація спеціальності "Освітні вимірювання". Звичайно, основним і найголовнішим методом популяризації програми є поширення про неї позитивних відгуків випускників. Тому найважливіше завдання – навчати якісно і ефективно. Проте є ряд додаткових способів, які також дієві і важливі. Кожного року проводиться профорієнтаційна робота, але показники набору свідчать, що варто підходити до цього питання ґрунтовніше: розширювати контингент майбутніх вступників за рахунок зустрічей з ними, влаштовувати презентації спеціальності на наукових заходах та освітніх виставках, продовжувати тісно співпрацювати з департаментами та відділами освіти, обласними інститутами перепідготовки та підвищення кваліфікації, поширювати інформацію на офіційних веб-сайтах, у соціальних мережах.

Не першочерговими, але перспективними завданнями є внесення програми освітніх вимірювань, як додаткової спеціалізації у навчальні плани педагогічних, психологічних, математичних спеціальностей. Це сприятиме також і тому, що виявляться студенти, які зрозуміють для себе, що їм по тій чи іншій причині потрібно продовжувати навчання на іншій спеціальності.

2. Мотивація студентів до навчання та працевлаштування за спеціальністю. Під час дослідження мотивації студентів до навчання виявилось, на запитання "Чому Ви обрали навчання в магістратурі за спеціальністю "Освітні вимірювання"?" відповіді розподілилися таким чином: "Друзі порадили" – 31 %; "Власна ідея" – 44 %; "Ідея батьків" – 6 %; "Порадили викладачі НПУ імені М.П. Драгоманова" – 19 %. Високі значення перших двох позицій говорять про хороший рівень мотивації і про те, що інформація про програму поширюється серед друзів, отже, навчатися за цією програмою їм сподобалося (це стосовно пункту 1 цього переліку). Проте варто прагнути до вищого показника за позицією "Власна ідея", адже вступники на освітній рівень магістра вже сформовані особистості, уміють навчатися, і якщо вони здатні зробити свідомий вибір, то вищим буде і рівень самомотивації. Цікаво було б разом з документами на вступ приймати мотиваційний лист, запозичивши такий досвід у західних університетах. Звичайно, його цінність збільшується лише за умови високого конкурсу на спеціальність, тоді описані мотиви враховуються конкурсною комісією. Мотив виникає з

потреби. Отже, на початку навчального процесу необхідно проводити анкетування для визначення істинних потреб, які були причиною вступу на дану магістерську програму. Визначивши мотиви з потреб, набагато легше дібрати стимули для навчання. На нашу думку, такий метод доцільно використовувати і для з'ясування стимулів для працевлаштування на роботу за спеціальністю. Крім того архіважливо налагодити співпрацю з якомога більшою кількістю роботодавців у галузі, про що детальніше написано у пункті 6.

3. Удосконалення навчального плану та програм. Робота у цьому напрямі ведеться постійно і, на разі, одним з головних її результатів є оновлення навчального плану і збільшення терміну навчання з одного року до півтора. Проаналізувавши навчальні плани однорічної та півторарічної магістратури, потрібно виділити, що хоча і зросла загальна кількість годин з 2160 у 2012 році до 2700 у 2015 році, проте кількість аудиторних годин зменшилася з 23,4 % до 19,6 % від загальної кількості. Це спричинено тим фактом, що магістри вже пристосовані до самостійного навчання, і роль викладача на даному освітньому рівні більше набуває консультативної форми. Збільшився відсоток дисциплін за вибором студентів. Якщо у 2012 році частка вибіркових дисциплін становила 18% (з яких за вибором студента – 8 %), то у 2015 році це показник становив 33 % (з яких 27 % – за вибором студента). Також варто зауважити, що збільшилася частка годин практичної підготовки з 15 % у навчальному плані 2012 року до 23 % – 2015 року. У оновленому навчальному плані додалися нові дисципліни та відбулося об'єднання деяких попередніх дисциплін. І головне, з'явився розподіл по спеціалізаціях: "Системний аналіз даних в освітніх вимірюваннях" та "Адміністрування освітніх вимірювань". Як одне з першочергових завдань для роботи у цьому напрямі, можна виділити внесення ще однієї спеціалізації "Інформаційно-комунікаційні технології в освіті".

Удосконалення існуючих навчальних програм та їх розроблення для нових дисциплін потрібно для забезпечення фундаментальності, науковості, практичності та сучасності змісту. Щоб забезпечити ці вимоги, потрібно залучати до розроблення програм науковців у галузі освітніх вимірювань, викладачів-практиків та роботодавців. Важливо, щоб усі програми у комплексі містили

набір загальних та фахових компетентностей відповідно до нових стандартів вищої освіти та методології проекту TUNING. У цьому контексті варто наголосити на важливості профілю програми та, за необхідності, його модернізації.

4. Покращення психолого-педагогічних та ресурсно-організаційних умов навчання. Важливими психолого-педагогічними умовами професійної підготовки у вищому навчальному закладі є єдність теоретичної та практичної підготовки, використання інформаційно-комунікаційних технологій, забезпечення сприятливих обставин для проведення науково-дослідницької роботи, наявність комплексної системи практичної підготовки, швидка адаптація до навчання, створення позитивного мікроклімату у групі тощо. У цьому напрямку теж зроблено багато кроків, які, водночас, не зменшують необхідність рухатися далі. Зокрема, розроблено методичні рекомендації щодо проведення наукового магістерського дослідження, а також щодо проходження виробничої практики. Розширилася мережа баз практики, проте варто укласти угоди з вітчизняними державними установами, де використовують тестування для добору персоналу (до Національної поліції, на державну службу) бізнес-організаціями тощо. Для удосконалення адаптації магістрантів (які, до речі, усі мають різну базову вищу освіту) до навчального процесу за новою для всіх спеціальністю впроваджено пропедевтичний курс "Основи освітніх вимірювань". Цей пропедевтичний курс передбачає скорочений виклад основних понять, положень та аспектів галузі освітніх вимірювань та напрямків вимірювань в освіті. У зв'язку зі своєю специфікою курс має міждисциплінарні зв'язки з більшістю дисциплін навчального плану, серед яких "Наукові основи конструювання тестів", "Математико-статистичні методи в освітніх вимірюваннях", "Моніторинг якості освіти", "Методологія та методи наукових досліджень у освітніх вимірюваннях", "Когнітивна психологія та психометрія" тощо. Метою викладання навчальної дисципліни "Основи освітніх вимірювань" є ознайомлення магістрантів з основними поняттями, положеннями, завданнями, напрямками використання вимірювань в освіті, створення умов для успішного і поглибленого подальшого опанування дисциплін навчального плану, формування зацікавленості у новій спеціальності та мотивації до її засвоєння.

Важливим аспектом є також посилення потужності науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення. Так, посібників та підручників українською мовою у галузі освітніх вимірювань та тестології дуже мало. Підручники англійською мовою малодоступні самі по собі, та ще й через наявність мовного бар'єру. Одним з виходів з цієї ситуації може бути переклад іншомовних підручників, проте у такому разі виникає питання фінансування.

Крім того необхідно збільшувати та модернізувати наявні комп'ютерні лабораторії, що в умовах нинішньої економічної ситуації можливо лише за рахунок участі у різноманітних проектах, по типу тих, які вже успішно виконані стосовно магістерської програми з освітніх вимірювань.

5. Поліпшення системи моніторингу якості підготовки магістрів з освітніх вимірювань. Варто внести такі корективи у систему моніторингу якості підготовки магістрів з освітніх вимірювань, щоб вона вимірювалася за внутрішніми та зовнішніми показниками. У даному випадку, до внутрішніх показників відносяться якість освітнього середовища, якість реалізації навчального процесу та якість результатів цього процесу. До зовнішніх показників, які характеризують якість як соціальну інституцію, відносяться доступність, відповідність освітнім стандартам, задоволення освітніх запитів, наступність та відкриття перспектив професійного зростання [4].

6. Співпраця з роботодавцями. Бажано, щоб поглиблення цієї співпраці відбувалося через залучення

до розроблення навчальних і робочих програм дисциплін, укладання угод з роботодавцями як з базами практики для магістрантів, організацію стажування магістрантів у вільний від навчання час (досвід багатьох американських університетів – Бостонського коледжу; Колумбійського університету; Університет Меріленду; Університет Конектикуту). Можливо, навіть через надання грантів на навчання для своїх майбутніх співробітників.

7. Що стосується міжнародної співпраці, то, наразі, вона реалізується під час участі викладачів та студентів у наукових конференціях, семінарах; під час приїзду в університет закордонних фахівців у галузі освітніх вимірювань та психометрії; під час виконання положень Меморандуму про співпрацю між Американськими радами з міжнародної освіти та НПУ імені М.П. Драгоманова; під час стажування студентів та викладачів у закордонних організаціях за програмами "Відкритий світ", "Еразмус+", "імені Жана Моне" і т.д. Проте не реалізованими, але надзвичайно амбітними і перспективними є два істотні завдання – видача подвійних дипломів та набір груп іноземних студентів. Ці завдання не є першочерговими, але їх виконання у майбутньому засвідчить перехід магістерської програми на якісно новий рівень.

Висновки. Узагальнюючи вищевикладене, варто сказати, що головним завданням є систематична робота над розвитком магістерської програми і побудова її таким чином, щоб ця програма відповідала національним вимогам до якості освітніх послуг, вимогам європейської системи забезпечення якості освіти та вимогам ринку праці.

Список використаних джерел

1. Boyatzis, Richard E. "Competencies in the 21st century." *Journal of management development* 27.1 (2008): 5-12.
2. Robinson, K. "Changing Education Paradigms". RSA Animate (2008) <http://www.learninginstitute.co.uk/wp-content/uploads/2016/07/rsa-lecture-ken-robinson-transcript.pdf>
3. Макаренко О.Л. Структурно-функціональна модель професійної підготовки магістрів з освітніх вимірювань у педагогічному університеті // Вісник Черкаського університету (Серія "Педагогічні науки"). Вип. № 10. 2016. – С. 95-102. <http://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/111>
4. Організаційно-методичне забезпечення моніторингових досліджень якості загальної середньої освіти : Монографія / За ред. Ляшенко О.І. – К.: Педагогічна думка, 2013. – 160 с.
5. Підготовка фахівців з освітніх вимірювань в Україні: [навчально-методичний комплекс] / Д. С. Сільвестров, О. Д. Борисенко, О. В. Авраменко та ін.; за заг. ред. Д. С. Сільвестрова. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2012. – Частина 1. – 364 с.
6. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю.М. Рашкевич. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 168 с.
7. Сергієнко В.П. Система магістерської підготовки за спеціальністю 8.18010022 "Освітні вимірювання" в НПУ імені М.П. Драгоманова / В.П. Сергієнко. – Вісник ТІМО № 10, 2011. – С. 20-24

References

1. Boyatzis, Richard E. "Competencies in the 21st century." *Journal of management development* 27.1 (2008): 5-12.
2. Robinson, K. "Changing Education Paradigms". RSA Animate (2008) <http://www.learninginstitute.co.uk/wp-content/uploads/2016/07/rsa-lecture-ken-robinson-transcript.pdf>
3. Makarenko O. L. Structural and functional model of masters' professional training aimed on educational measurement program at pedagogical university // *Vestnik Cherkassky University (Series "Teaching Science")*. Vol. № 10. 2016. – S. 95-102. <http://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/111> (in Ukr.)
4. Organizational and methodological support of monitoring of quality of secondary education: Monograph / Ed. Lyashenko A.I. – K.: Teaching idea 2013. – 160 p. (in Ukr.)
5. Training of educational measurement in Ukraine [educational-methodical complex] / D.S. Silvestrov, V.P. Sergienko, O.V. Avramenko, etc.; for the Society. Ed. DS Silvestrov. – Nizhyn: Publisher PE Lysenko M., 2012. – Part 1 – 364 p. (in Ukr.)
6. Rashkevych Y.M. The Bologna Process and the new paradigm of higher education: Monograph / Y.M. Rashkevych. – Lviv, Lviv Polytechnic National University Publishing House, 2014. – 168 p. (in Ukr.)
7. Sergienko V.P. Master training system for the specialty 8.18010022 "Educational Measurements" in the NPU Dragomanov / V.P. Sergienko. – TIMO Bulletin number 10, 2011. – P. 20-24 (in Ukr.)

Надійшла до редколегії 05.10.16

O. Makarenko, Lecturer
National Pedagogical Dragomanov University, Kyiv, Ukraine

DEVELOPMENT DIRECTIONS OF MASTER PROGRAM IN EDUCATIONAL MEASUREMENT

Information Society is dynamic and poses new requirements for professional training of specialists. The article presents a SWOT-analysis of the master's program in educational measurement of National Pedagogical Dragomanov University. The main development directions of this program are described, namely: popularization of specialty "011 Science Education (Educational Measurement)"; motivation of students for training and employment on the specialty; improving educational curriculum and programs; improving psycho-pedagogical, organizational learning conditions; improving monitoring of training masters of educational measurement quality; cooperation with employers; international cooperation. Work in each of them involves the immediate and future challenges, priority and perspective tasks. Author substantiates the claim that just systematically working on improving this master's program, it is possible raise it to a new level of development.

Keywords. master, master, master program, educational measurement, development directions, SWOT-analysis.

О. Макаренко, преподаватель
Национальный педагогический университет имени М. П. Драгоманова, Киев, Украина

НАПРАВЛЕНИЯ РОЗВИТТЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ ПРОГРАММИ ПО ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫМ ИЗМЕРЕНИЯМ

В статье приведен SWOT-анализ магистерской программы по образовательным измерениям НПУ имени М. П. Драгоманова. Выделены основные направления развития данной магистратуры, а именно: популяризация специальности "011 Науки об образовании (Образовательные измерения)"; мотивация студентов к обучению и трудоустройству по специальности; совершенствование учебного плана и программ; улучшение психолого-педагогических и ресурсно-организационных условий обучения; улучшение системы мониторинга качества подготовки магистров по образовательным измерениям; сотрудничество с работодателями; международное сотрудничество. Детализировано каждый из направлений с точки первоочередных и перспективных задач.

Ключевые слова. магистратура, магистр, магистерская программа, образовательные измерения, направления развития, SWOT-анализ.

Відомості про автора

Макаренко Олена Леонідівна – викладач кафедри комп'ютерної інженерії і освітніх вимірів Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, Україна, Київ

Контактна інформація: e-mail: olmakarenko0307@gmail.com

Макаренко Елена Леонидовна – преподаватель кафедры компьютерной инженерии и образовательных измерений Национального педагогического университета имени М. П. Драгоманова, Украина, Киев

Контактная информация: e-mail: olmakarenko0307@gmail.com

Makarenko Olena Leonidivna – Lecturer of computer engineering and educational measurement department of National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine, Kyiv

Contact Information: e-mail: olmakarenko0307@gmail.com

УДК 37.013.43

О. Макеєва, асп.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Стаття присвячена аналізу методу проектів як засобу формування професійної культури майбутніх соціальних працівників. Автором розкрито сутність основних наукових підходів, які розглядають проектне навчання. У статті охарактеризовано принципи проектного навчання, його функції та цільове призначення. Також у статті приведено приклад застосування методу проектів у процесі викладання дисципліни "Соціальна реабілітація".

Ключові слова: проектування, педагогічне проектування, проектне навчання, педагогічна технологія, професійна культура, інноваційні методи навчання, метод проектів.

Постановка проблеми. Завданням сучасної освіти є формування різнобічно розвинутої та творчої особистості, здатної у повній мірі розкрити власний інтелектуальний та творчий потенціал. Реалізація цього завдання вимагає застосування у навчальному процесі системного підходу, який полягає у використанні комплексу різноманітних інноваційних педагогічних технологій, завдяки яким ефективність навчання буде зростати. Відбір найбільш відповідних педагогічних технологій є запорукою успішного професійного становлення майбутніх фахівців. На сьогоднішній день в арсеналі сучасної педагогічної науки існує велика кількість інноваційних форм та методів навчання, що сприяють підвищенню ефективності навчального процесу та формуванню базових професійних компетентностей студентів. Однією з таких педагогічних технологій є проектне навчання (метод проектів). У процесі професійної підготовки майбутніх соціальних працівників метод проектів забезпечує формування базових професійних компетентностей, а особливо сприяє формуванню професійної культури, а саме: підвищує рівень вмотивованості до навчально-пізнавальної діяльності, поглиблює професійні знання, уміння й навички, формує професійні цінності

та професійно-важливі якості студента, розвиває комунікативні та організаційні вміння й навички, формує уявлення про професійну етику та поведінку.

Мета статті – охарактеризувати метод проектів як засіб формування професійної культури майбутніх соціальних працівників.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженням проблем професійної підготовки майбутніх соціальних працівників займалися багато дослідників, серед яких В. Кузьмінський, В. Орленко, З. Кияниця, Л. Долинська, О. Шевчук, О. Карпенко, І. Зверєва, О. Безпалько. Становлення соціального працівника як професіонала розглядали В. Бочарова, А. Ляшенко, Є. Холостова. Дослідженням активних методів навчання, зокрема методом проектів займалися дослідники В. Безпалько, В. Докучаєва, Є. Полат, М. Чанова, М. Матяш, С. Сисоєва, Г. Селевко, Т. Побєдова, та ін.

Виклад основного матеріалу. Перш за все необхідно охарактеризувати поняття "проектування", як основу проектної діяльності. Проектування, на думку А. Цимбалару, є організованою системою взаємопов'язаних видів діяльності, що має на меті отримання кінцевого продукту; особливий тип інтелектуальної